

0

AV 7

Litauen

Johan Dahl

08-788 00 56

johan.dahl@ekn.se

Basfakta (2024)

Folkmängd: 3 miljoner

BNP, nominellt: 83 miljarder USD

BNP/capita: 28 713 USD

Landriskklasserna går från 0 till 7.
Ju lägre tal, desto bättre kreditvärdighet.

Landriskklasshistorik

Källa: EKN

Styrkor

- + EU och euomedlemskap
- + Stark demokrati och institutioner
- + Låg offentlig skuld

Svagheter

- Sårbar för externa chocker
- Geopolitiska risker i gräns mot Kaliningrad och Belarus

Bakgrund

Efter frigörelsen från Sovjetunionen blev ett närmande till väst ett viktigt mål för Litauen. Litauen har idag en väl fungerande marknadsekonomi, starkt demokratiskt styre och är sedan 2004 medlem i EU och Nato. Landets ekonomi, som domineras av tjänstesektorn, har gynnats av euron sedan den infördes 2015. Sedan Rysslands annektering av Krim, 2014, har Nato stärkt sin närvaro i landet och Litauen har ett nära samarbete med USA.

Ryssland, som före Rysslands annektering av Krim 2014 var en stor handelspartner, har minskat i betydelse. Litauens största handelspartner är EU med cirka 60 procent av både import och export. Av Litauens totala import stod Ryssland för cirka 25 procent under åren före 2014. Sedan har andelen sjunkit successivt och 2023 var den nere i en procent. Exporten till Ryssland har också minskat men från en lägre nivå, ned till en andel om cirka fem procent av Litauens totala export 2023. Redan efter Rysslands annektering av Krim, 2014, blev Litauen en av EU:s starkaste kritiker till Rysslands politik. När Ryssland invaderade Ukraina i februari 2022 infördes ett temporärt nationellt undantagstillstånd, vilket innebar att mer pengar kunde sättas av för säkerhet och skydd av landets gränser. Ryskspråkiga tv-kanaler har stängts ned efter rapporter om krigspropaganda. Ryssar är den näst största minoritetsgruppen (efter polacker) med cirka 5 procent av Litauens befolkning. Redan i april 2022 slutade Litauen, som första EU-land, att importera gas från Ryssland.

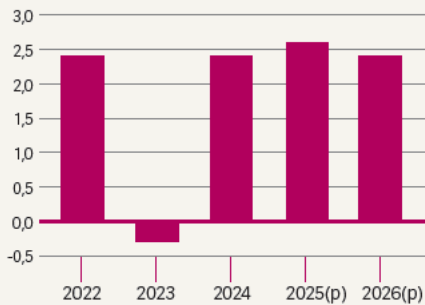
Med gräns både mot Kaliningrad och Belarus har Litauen sin beskärda del av gränsproblematik. Belarusiska regimkritiker har fått asyl i Litauen och under 2021 lät Belarus migranter fritt ta sig till den litauiska gränsen för att försöka ta sig in i EU, vilket skapade en humanitär kris och politiska problem för EU. Även relationen till Kina har blivit frostigare sedan Litauen 2021 lät Taiwan öppna ett representationskontor i landet. Kina har agerat genom att stoppat sin import från, och export till, Litauen.

Ekonomisk återhämtning

En stark ekonomisk återhämtning efter pandemin ledde till en ökad efterfråga i ekonomi. I kombination med stigande priser, bl a på energi, till följd av Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina, steg inflationen kraftigt. Litauens genomsnittliga inflation för 2022 var 19 procent, vilket var näst högst i euroområdet, efter Estland. Det kan jämföras med euroområdets snitt på åtta procent. ECB fortsatte höja styrräntan under 2023 men under 2024 inleddes en rad sänkningar, i takt med att inflationstrycket minskade i unionen.

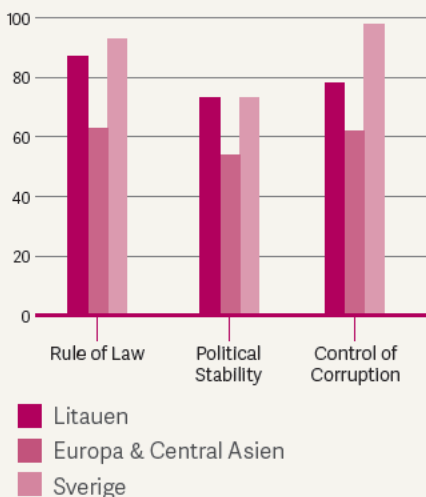
Litauens ekonomiska BNP-tillväxt har varit volatil de senaste åren. Efter stark tillväxt på 6 procent 2021 föll den till drygt två procent 2022 för att väntas hamna på svagt minus för 2023. Den höga inflationen 2022 och efterföljande räntehöjningar påverkade efterfrågan negativt. För 2025 respektive 2026 väntas BNP-tillväxten hamna kring 2,5 procent. Inflationen har minskat mer än väntat och prognosen har reviderats ned. För 2025 och 2026 väntas inflationen hamna på en komfortabel nivå kring 2,5 procent. Bytesbalansen visar normalt överskott, med undantag för 2022 då stigande importkostnader gav ett underskott på 5 procent av BNP. Prognosen för 2025 har reviderats upp och visar ett bytesbalansöverskott på cirka tre procent. Landets skuldsättning bedöms av IMF

BNP tillväxt (fasta priser, % per år)

Källa: IMFWEQ, Macrobond

Affärsmiljö

Ranking mellan 0 (sämst) och 100 (bäst)

Källa: Världsbanken, Macrobond

Svensk export till Litauen

År	MSEK
2023	17 296
2022	22 673
2021	12 548
2020	9 400
2019	10 915

Källa: SCB

EKN:s engagemang

Kategori	MSEK
Garantier	1 460
Utfästelser	0

som hållbar och risken för att staten skulle få betalningsproblem bedöms vara låg.

Litauens transportsektor har ökat kraftigt de senaste åren tack vare låga arbetskostnader och låga skatter på vägtransporter, jämfört med EU-snittet. Stigande bränslekostnader i Europa har gynnat litauiska transport och exportföretag, vilket sannolikt är en orsak till EKN:s ökade garantiengagemang på Litauen.

EU-samarbetet har varit nyckeln till att Litauen klarat sig relativt bra under både pandemin och Rysslands krig mot Ukraina. Inflation och tillväxt väntas återgå till normala nivåer 2025. Med en liten ekonomi och närhet till Ryssland och Belarus är landet sårbart för externa faktorer vilket gör att riskerna för nya prischocker är relativt stora.

Sett till fysiska klimatrisker och naturkatastrofer löper Litauen en lägre risk för översvämning, jordskred och stormar än snittet för länder i OECD höginkomstländer och Europa. Risken för vattenbrist är något lägre medan risken för bränder och höjd havsnivå är i nivå med jämförelseländerna.

Affärsmiljön

Litauens banksystem är väl kapitaliserat och har låga nivåer av dåliga lån. Banksystemet är starkt koncentrerat till ett fåtal stora banker, och domineras av utlandsägda banker. De tre största bankerna, varav två är svenska, står för 70 procent av det finansiella systemets tillgångar. Banksystemet har genomgått en förändring de senaste åren, driven av nya finansiella tjänster (Fintech-bolag). Revolut startade bankverksamhet 2019 och har vuxit till landets tredje största bank, med 18 procent av banksystemets tillgångar.

Affärsmiljön gynnas av EU-medlemskapet och eurosamarbetet och bedöms som stark, även om korruption förekommer och den informella sektorn av ekonomin är stor. Litauens rättsväsende är oberoende från statsmakten enligt konstitutionen, vilket bekräftas av Freedom House granskning av rättsväsendets funktionalitet.

I EKN:s affärsbedömning tas hänsyn till risken för negativ påverkan på mänskliga rättigheter. EKN:s fokus ligger på den påverkan som den verksamhet där de exporterade varorna ska användas kan ha. I sammanhanget är frågor som arbetsförhållanden, barn- och tvångsarbete, övervåld av säkerhetsstyrkor, ursprungsfolks rättigheter samt landrättigheter av stor vikt.

I Litauen är risken för kränkningar av mänskliga rättigheter relevanta för företagsverksamhet, generellt sett i nivå med snittet i Europa och OECD höginkomstländer. Högst risk är det inom område för fackföreningsfrihet och kollektivförhandlingar.

EKN:s policy

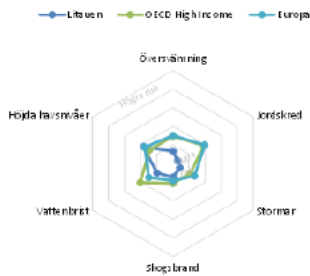
Sedan Litauens eurointräde 2015 är landet ett så kallat Market Benchmark Country och har ingen landklass i OECD. EKN klassificerar Litauen i landriskklass 0 och vid prissättningen av långfristiga kreditgarantier görs jämförelse mot OECD:s marknadsreferenser.

Enligt EU:s konkurrensregler får EKN och andra exportkreditinstitut inte täcka

Riskprofil mänskliga rättigheter

Riskprofil fysiska klimatrisker och naturkatastrofer

THE FOREGOING CHART INFORMATION WAS OBTAINED FROM VERISK MAPLECROFT*.

några betalningsrisker (med undantag för rembursgarantier) för affärer med en total risktid (kredittid + tillverkningstid) under två år. I övrigt föreligger normal riskprövning, vilket innebär att affärer bedöms på egna meriter utan särskilda krav eller villkor.

EKN:s åtagande och erfarenhet

EKN:s garantigivning till Litauen har varit liten, i genomsnitt en affär per år de senaste fem åren. Under 2022 och 2023 ökade EKN:s garantiengagemang kraftigt, från ett par miljoner kronor 2021 till över två miljarder kronor 2023. Skälet till den ökade garantigivningen är ett fåtal affärer till privata köpare, i huvudsak inom transportsektorn som utökar sin verksamhet inom EU-länderna.

EKN har enbart erfarenhet av privata köpare. Sporadiska dröjsmål förekommer men det mesta betalas inom en till tre månader. Sedan 2018 har endast skadeutbetalningar skett i en affär, motsvarande 200 000 kronor, som senare har återvunnits.

* The data and information provided by Verisk Maplecroft should not be interpreted as advice and you should not rely on it for any purpose. You may not copy or use this data and information except as expressly permitted by Verisk Maplecroft in writing. To the fullest extent permitted by law, Verisk Maplecroft accepts no responsibility for your use of this data and information except as specified in a written agreement you have